Europa-Parlamentet
2019-2024

Økonomi- og Valutaudvalget

2023/2063(INI)

04.12.2023

UDKAST TIL BETÆNKNING

om det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker 2024 (2023/2063(INI))

Økonomi- og Valutaudvalget

Ordfører: René Repasi

Ordfører for udtalelse fra det associerede udvalg i henhold til forretningsordenens artikel 57:
Margarida Marques, Budgetudvalget

PR_INI

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 9

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker 2024 (2023/2063(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 136,

– der henviser til protokol nr. 1 til traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union,

– der henviser til protokol nr. 2 til TEU og TEUF om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet,

– der henviser til traktaten om stabilitet, samordning og styring i Den Økonomiske og Monetære Union,

– der henviser til Parisaftalen under De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC) og til verdensmålene for bæredygtig udvikling,

– der henviser til Rådets direktiv 2011/85/EU af 8. november 2011 om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer[1],

– der henviser til Rådets forordning (EU) nr. 1177/2011 af 8. november 2011 om ændring af forordning (EF) nr. 1467/97 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud[2],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1173/2011 af 16. november 2011 om en effektiv håndhævelse af budgetovervågningen i euroområdet[3],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1174/2011 af 16. november 2011 om håndhævelsesforanstaltninger til at korrigere uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer i euroområdet[4],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1175/2011 af 16. november 2011 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker[5],

[1] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 41.
[2] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 33.
[3] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 1.
[4] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 8.
[5] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 12.

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer[6],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 472/2013 af 21. maj 2013 om skærpelse af den økonomiske og budgetmæssige overvågning af medlemsstater i euroområdet, der har eller er truet af alvorlige vanskeligheder med hensyn til deres finansielle stabilitet[7],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 473/2013 af 21. maj 2013 om fælles bestemmelser om overvågning og evaluering af udkast til budgetplaner og til sikring af korrektion af uforholdsmæssigt store underskud i medlemsstaterne i euroområdet[8],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten[9] (forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 4. marts 2021 med titlen "Handlingsplan for den europæiske søjle for sociale rettigheder" (COM(2021)0102),

– der henviser til det tilsagn om socialt engagement, der blev givet på topmødet i Porto den 7. maj 2021 af Rådet, Kommissionen, Parlamentet og arbejdsmarkedets parter,

– der henviser til Det Europæiske Finanspolitiske Råds vurdering af 28. juni 2023 af den fremadrettede finanspolitiske kurs for euroområdet i 2024,

– der henviser til Det Europæiske Finanspolitiske Råds årsberetning af 4. oktober 2023,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 9. november 2022 om retningslinjer for en reform af EU's ramme for økonomisk styring i EU (COM(2022)0583),

– der henviser til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om effektiv samordning af de økonomiske politikker og multilateral budgetovervågning og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 (COM(2023)0240),

– der henviser til Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1467/97 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (COM(2023)0241),

– der henviser til Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 2011/85/EU om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer (COM(2023)0242),

– der henviser til Granadaerklæringen, der blev vedtaget den 6. oktober 2023,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 21. november 2023 med titlen "Årlig

[6] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.
[7] EUT L 140 af 27.5.2013, s. 1.
[8] EUT L 140 af 27.5.2013, s. 11.
[9] EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17.

undersøgelse af bæredygtig vækst 2024" (COM(2023)0901),

– der henviser til Kommissionens rapport af 21. november 2022 med titlen "Rapport om varslingsmekanismen 2024" (COM(2023)0902) og til Kommissionens henstilling af 21. november 2022 med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet (COM(2023)0903),

– der henviser til forslaget til en fælles rapport om beskæftigelsen fra Kommissionen og Rådet af 21. november 2022 (COM(2023)0904),

– der henviser til Kommissionens økonomiske efterårsprognose 2023 af 15. november 2023,

– der henviser til forretningsordenens artikel 54,

– der henviser til udtalelse fra Budgetudvalget,

– der henviser til betænkning fra Økonomi- og Valutaudvalget (A9-0000/2022),

A. der henviser til, at BNP-væksten i 2023 ifølge Kommissionens efterårsprognose 2023 forventes at være på 0,6 % i både EU og euroområdet og forventes at stige til henholdsvis 1,3 % og 1,2 % i 2024;

B. der henviser til, at EU's arbejdsmarked fortsat klarede sig stærkt i første halvdel af 2023 på trods af afmatningen i den økonomiske vækst, men at manglen på arbejdskraft fortsat er akut i visse sektorer og erhverv ifølge Kommissionens efterårsprognose 2023; der henviser til, at arbejdsløsheden nåede et historisk lavt niveau i EU som helhed med variationer mellem medlemsstaterne;

C. der henviser til, at inflationen vil nå op på 6,5 % i EU og 5,6 % i euroområdet i 2023 og forventes at falde til henholdsvis 3,5 % og 3,2 % i 2024 ifølge Kommissionens efterårsprognose 2023;

D. der henviser til, at gældskvoten forventes at falde til 83,1 % i EU (90,4 % i euroområdet); der henviser til, at gældskvoten forventes at falde marginalt i EU til ca. 82,7 % i 2024 og 82,5 % i 2025;

E. der henviser til, at en hurtig, beslutsom og koordineret politisk reaktion gjorde det muligt for EU's økonomi at komme på fode igen og håndtere de socioøkonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien og Ruslands angrebskrig mod Ukraine og har gjort det muligt for den at navigere gennem den deraf følgende energikrise, den økonomiske afmatning i 2023 og en periode med høj risiko og usikkerhed, herunder som følge af situationen i Mellemøsten;

F. der henviser til, at EU-finansiering har vist sig at være et vigtigt redskab til at skabe makroøkonomisk stabilisering på EU-plan og øge dens interne og eksterne modstandsdygtighed i krisetider og samtidig støtte medlemsstaterne i at finansiere de nødvendige investeringer i EU's prioriteter for at tackle nuværende og fremtidige udfordringer;

Økonomiske udsigter for EU

1. udtrykker bekymring over den svage vækst i EU; bemærker energiprisernes og inflationens fortsatte indvirkning på husholdningernes købekraft og på EU-virksomhedernes evne til at præstere;

2. anerkender Den Europæiske Centralbanks (ECB) bestræbelser på at nedbringe inflationsraten i euroområdet; mener, at rentestigninger kun delvist vil afhjælpe årsagerne til inflationsstigningerne, og at der er behov for passende og koordinerede finanspolitiske, strukturelle og lovgivningsmæssige politikker og reformer, der supplerer ECB's pengepolitiske foranstaltninger;

3. understreger, at manglen på offentlige og private investeringer i visse medlemsstater hæmmer potentialet for bæredygtig vækst; fremhæver, at disse investeringer er afgørende for EU's evne til at håndtere eksisterende udfordringer og øge EU's modstandsdygtighed og konkurrenceevne under kommende udfordringer;

Det europæiske semester og genopretnings- og resiliensfaciliteten

4. minder om, at det europæiske semester er den etablerede ramme for koordinering af de budgetmæssige, økonomiske, sociale og beskæftigelsesmæssige politikker i hele Unionen i overensstemmelse med traktaterne, herunder den europæiske søjle for sociale rettigheder, hvorved dens makroøkonomiske stabilitet og sociale samhørighed sikres;

5. er bekymret over forværringen af den sociale dimension af det europæiske semester som følge af selvbegrænsningen af landespecifikke henstillinger til gennemførelsen af nationale genopretnings- og resiliensplaner og over det faldende antal sociale landespecifikke henstillinger baseret på den sociale resultattavle; opfordrer Kommissionen til at knytte de landespecifikke henstillinger tættere sammen med de respektive landerapporter;

6. er enig i, at de landespecifikke henstillinger for 2024 skal fokusere på et begrænset antal udfordringer; understreger, at de landespecifikke henstillinger ligeledes skal tjene til at forbedre konkurrenceevnen, fremme den grønne og den digitale omstilling og sikre social retfærdighed; understreger, at de landespecifikke henstillinger skal tage hensyn til sociale sårbarheder;

7. er bekymret over, at genopretnings- og resiliensfacilitetens resultatbaserede finansierings- og kontrolsystem i praksis giver for få resultater og skaber for meget bureaukrati; opfordrer til større fleksibilitet til at tilpasse milepæle og mål for at tage hensyn til erfaringerne fra gennemførelsesprocessen;

8. støtter en strømlining af EU's samhørighedspolitiske programmer med de investeringsbehov, der er identificeret under genopretnings- og resiliensfaciliteten og i de landespecifikke henstillinger; minder om, at samhørighedspolitikken tjener et bredere sæt mål end genopretnings- og resiliensfaciliteten; opfordrer til en sammenlignelig inddragelse af interessenternes deltagelse i udarbejdelsen og gennemførelsen af nationale genopretnings- og resiliensplaner, som det er tilfældet for samhørighedspolitikkens programmer;

Reform af EU's ramme for økonomisk styring

9. anser det for nødvendigt at reformere EU's finanspolitiske regler og glæder sig over Kommissionens forslag;

10. understreger, at reformen skal føre til en forenkling af rammen, være mere landespecifik og styrke dens håndhævelse og sætte medlemsstaterne i stand til at opfylde de offentlige investeringsbehov i forbindelse med den grønne og den digitale omstilling af deres økonomier uden at underminere bæredygtigheden af den offentlige gæld;

11. glæder sig over, at der er indhøstet erfaringer fra udformningen af genopretnings- og resiliensfaciliteten med hensyn til at knytte nationale finanspolitiske tilsagn samt reform- og investeringstilsagn sammen med EU's finansielle incitamenter såsom tilskud og lån; beklager dybt, at reformen af rammen for økonomisk styring i modsætning til genopretnings- og resiliensfaciliteten mangler incitamentsmekanismer til at støtte og fremme de nødvendige nationale politiske reformer og investeringer; er bekymret over, at nogle medlemsstater ikke vil have den finansielle kapacitet til at finansiere den retfærdige grønne og digitale omstilling alene;

12. beklager, at samspillet mellem makroøkonomiske ubalancer og finanspolitiske regler ikke i tilstrækkelig grad behandles i reformforslagene; understreger, at EU's finansielle stabilitet afhænger af den makroøkonomiske balance mellem medlemsstaternes økonomier, og at genoprettelsen af en sådan balance kan kræve offentlige udgifter;

13. anerkender behovet for at undgå vedvarende uforholdsmæssigt store underskud og opfordrer til fælles regler baseret på objektive kriterier som en måde at nå dette mål på; understreger, at disse regler til gengæld ikke bør udelukke midlertidige afvigelser fra nettoudgiftskursen som følge af målrettede, berettigede og strategisk vigtige investeringer, der opfylder EU's mål;

14. anerkender forskellene mellem de enkelte medlemsstater med hensyn til bæredygtigheden af deres gæld og deres evne til at nedbringe gælden, samtidig med at de stadig er i stand til at investere; understreger derfor behovet for at give medlemsstaterne mulighed for at have forskellige metoder til at nedbringe gælden;

15. glæder sig over, at Kommissionen forhandler med medlemsstaterne om individuelle planer for finans- og strukturpolitiske tiltag; understreger, at en sådan forøgelse af Kommissionens skønsbeføjelser skal ledsages af øget ansvarlighed over for Europa-Parlamentet;

16. mener, at en stærkere inddragelse af de nationale parlamenter i fastlæggelsen af indholdet og afstemningen om planer for finans- og strukturpolitiske tiltag er en meningsfuld måde at øge det nationale ejerskab af planer for finans- og strukturpolitiske tiltag på;

17. anerkender, at den økonomiske dialog som led i det europæiske semester udgør et nyttigt grundlag for ansvarlighed, men mener, at der kun kan opnås passende ansvarlighed, hvis Europa-Parlamentet har ansvarlighedsinstrumenter, der gør det muligt at anvende konsekvenser baseret på dets vurdering af resultaterne af det europæiske semester, såsom vetoret eller at holde kommissærerne personligt ansvarlige;

°

° °

18. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

Det europæiske semester er en årlig øvelse for at koordinere medlemsstaternes økonomiske og budgetmæssige politikker og har en bred indvirkning på socialpolitikkerne. Initiativbetænkningen om det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker i 2024 udtrykker bekymring over den svage økonomiske vækst, fremhæver energiprisernes og inflationens indvirkning på købekraften og anerkender EU's rolle med hensyn til at stabilisere økonomien under kriser. Ordføreren understreger behovet for koordinerede finanspolitiske, strukturelle og lovgivningsmæssige politikker samt offentlige og private investeringer. Beskæftigelsesmæssige og sociale aspekter i den årlige strategi for bæredygtig vækst 202 4 er særlig vigtige i betragtning af den usikkerhed, der er præget af stigende inflation og leveomkostninger som følge af den igangværende russiske invasion af Ukraine, samt de igangværende sociale og økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien og situationen i Mellemøsten.

I rapporten gives der udtryk for bekymring over de svage vækstrater i EU som følge af energiprisernes og inflationens fortsatte indvirkning på husholdningernes købekraft og EU-virksomhedernes resultater. ECB's bestræbelser på at tackle inflationen anerkendes, men tyder på, at de stigende renter alene er utilstrækkelige; der er behov for koordinerede finanspolitiske, strukturelle og lovgivningsmæssige politikker for at kunne modvirke det kriseramte miljø. Teksten understreger, at utilstrækkelige offentlige og private investeringer i visse medlemsstater hæmmer bæredygtig vækst, og understreger den afgørende rolle, som disse investeringer spiller med hensyn til at styrke EU's modstandsdygtighed, robusthed og konkurrenceevne på baggrund af udfordringer.

Ordføreren drøfter desuden spørgsmål vedrørende det europæiske semester, genopretnings- og resiliensfaciliteten og foreslår reformer af EU's ramme for økonomisk styring, herunder behovet for forenkling, håndhævelse og støtte til grøn og digital omstilling. Ordføreren anerkender erfaringerne fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, men beklager manglen på lignende incitamentsmekanismer i den foreslåede reform af rammen for økonomisk styring. Der gives udtryk for bekymring over visse medlemsstaters finansielle kapacitet til at finansiere den nødvendige grønne og digitale omstilling uafhængigt. Der opstår yderligere betænkeligheder med hensyn til nedgangen i den sociale dimension som følge af selvbegrænsning af landespecifikke henstillinger og som følge heraf et faldende antal henstillinger baseret på den sociale resultattavle. Ordføreren går ind for målrettede landespecifikke henstillinger for 2024 og understreger deres rolle med hensyn til at styrke konkurrenceevnen, den grønne og den digitale omstilling og social retfærdighed i betragtning af sociale sårbarheder. Der er bekymring over genopretnings- og resiliensfacilitetens resultatbaserede systemineffektivitet og bureaukrati. Dette års årlige semesterrapport støtter tilpasningen af EU's samhørighedspolitikker til genopretnings- og resiliensfaciliteten og de landespecifikke henstillinger og opfordrer interessenterne til at deltage i nationale genopretnings- og resiliensplaner svarende til samhørighedspolitikkens programmer.

Ordføreren beklager den utilstrækkelige opmærksomhed på samspillet mellem makroøkonomiske ubalancer og finanspolitiske regler, idet han understreger betydningen af at gøre noget ved dette for EU's finansielle stabilitet, som potentielt kræver offentlige udgifter. Den anerkender behovet for at begrænse de offentlige udgifter for at undgå uforholdsmæssigt store underskud og foreslår begrænsninger baseret på objektive kriterier, idet visse udgifter

øremærkes til de nødvendige investeringer, der skal fritages.

Desuden ses den strenge resultatbaserede finansiering og kontrolsystemet for genopretnings- og resiliensfaciliteten med bekymring, da der er behov for mere fleksibilitet med henblik på at nå de aftalte investeringsmål. Dette er endnu mere nødvendigt, hvis samhørighedspolitikkens programmer bør strømlines med genopretnings- og resiliensfacilitetens investeringsbehov. Reformen af EU's finanspolitiske regler spiller en afgørende rolle i den fremtidige udvikling af medlemsstaternes økonomiske og budgetmæssige politikker, og det samme gælder behovet for større ansvarlighed, inddragelse af de nationale parlamenter og passende instrumenter til, at Europa-Parlamentet kan stille Europa-Kommissionen til ansvar for resultaterne af det europæiske semester.